

Av Jan Lilleby

Hva var det som egentlig skjedde i årene beskrevet i Bibelen fra og med den dagen at Jesus Kristus inntok scenen i Judea og Galilea i år 29 e. Kr. Inntil vi finner Paulus i Rom i lenker der han banker på det jødiske lederskapets dør i Apg. 28, 31 i år 62 e. Kr.?

Jeg kunne summert opp et meget kortfattet resymé i et par setninger, men vil nå ta det heller litt skritt for skritt. Og jeg håper at leserne da kan følge og reflektere over dette.

Jesus tilbyr Israel et Nådens år fra Herren

Det første som skjedde var at Jesus – i kjølvannet av døperen Johannes – stod fram offentlig og proklamerte at det profeterte '*Nådens år fra Herren*' var et faktum! En tjenestetid der Kristus bød Israels folk å omvende seg og tro på ham som deres utvalgte Messias.

Jesus selv brukte dette profetiske faktum i det han introduserte nådeåret i synagogen i Nasaret ved å lese denne profetien opp fra Jesajas' bok 61, 2 – og med vilje unnlot han å lese siste halvdel av verset.

«...frigjørelse for de bundne, til å utrope et nådens år fra Herren...»

Jeg vil også legge til vers 9 i denne sammenheng, der man får løftet og vyene om det lovte Tusenårsriket for Israel (i evangeliene: Himlenes Rike, osv.) der Jesus Kristus skal sitte på sin trone på Sion og regjere nasjonen og verden:

«*Deres ætt skal bli kjent blant folkene, og deres*

etterkommere blant folkeslagene. Alle som ser dem, skal kjenne at de er en ætt som Herren har velsignet.»

Det er i Tusenårsriket at denne lovte velsignelsen vil ligge over Israel med full tyngde, i nærvær av Kristus selv.

Likeså, Sakarja hadde senere sine visjoner om dette tusenårige Kongeriket med Messias på tronen, helt i tråd med Jes. 61, 9:

Kap. 8,23 – «I de dager (Kongerikets dager) skal det skje at ti menn av alle hedningefolkenes tungemål skal gripe fatt i kappefliken til en jødisk mann og si: Vi vil gå med dere, for vi har hørt at Gud er med dere!»

Det er riktig å si at dette 'Nådens år fra Herren' for Israel inkluderte hele tidsrommet fra Jesu fødsel inntil han døde på korset langfredag år 32 e. Kr.

Ved å sende Jesus, hadde Gud begynt sitt private profetiske program for sin utvalgte nasjon og folk, Israel, der han tilbød dem Den nye Pakt (testamente) i Jesu blod i henhold til Jer. 31, 31, senere også gjentatt og forklart inngående i Hebr. 8 og 9. Dette hadde intet anliggende for noen andre utenforstående folk og nasjoner som sådan. Det var bare Gud som hadde begynt en privat intern dialog med sin utvalgte gamle nasjon. Ef. 2, 12 forteller oss at vi vanlige hedningefolk var holdt på utsiden av alle de velsignelser som Gud hadde lagt over Israel. Vi var overlatt til å vandre på våre egne veier, lærer Paulus i Apg. 14, 16. Men Israel var derimot opplært og vandret på Herrens veier, en nåde gitt av Herren, og holdt adskilte fra verdens øvrige nasjoner. Husk 2. Mos. 19, 5-6 der vi ser at Israel var utvalgt til å bli et Hellig og kongelig presteskap for Gud på jord.

Kort sagt, Jesus sa fra om det flere ganger – at han var bare utsendt til de fortapte fårene av Israels hus, altså jødedommen. Ingen andre. (Senere, i Apg. 10, finner vi at

proselytter ble gitt adgang inn i Den nye Pakt, men kun i et begrenset engangs-tilfelle der Peter først måtte ha særåpenbaring før han torde gå til hedninger).

Lukas 22, 20 viser oss Jesus like før korsfestelsen, da han erklærte at hans blod skulle bli utgytt for å føre et troende Israel inn under Den nye Pakt, som skulle oppgradere og overskygge den gamle pakten inngått på Sinai, Mose lov.

«Likeså tok han kalken etter aftensmåltidet og sa: Denne kalk er den nye pakt i mitt blod, som utgytes for dere (Israels folk).»

Dette hadde (år 32 e. Kr.) ingen ting å gjøre med verden for øvrig. Det var en pakt som bare kunne tilbys slike som først hadde levd under den gamle pakt, Mose lov og bud (ref. Hebr. 9, 15 mv.). Altså, bare jødedommen og et fåtall proselytter hadde slik en anledning. Det hadde ene og alene å gjøre med det lovte tusenårige kongeriket som var lovt av Gud for nasjonen, med Kristus som konge, slik Gud åpenbarte gjennom Moses på Sinai i 2. Mos. 19, 5-6. Et kongerike av prester, et hellig folk utvalgt til å være et presteskap for Gud på jord. Akkurat slik vyene i Jes. 61, 9 og Sak. 8, 23 sitert ovenfor angir, hedninger skal gripe tak i jødene fordi de ser at Guds velsignelse og nærvær ligger over dem i Kongerikets tid.

Dette første såkalte 'Nådens år fra Herren' for Israel finner vi innen de fire evangeliene i den tid Jesus virket på jord i Israels land. Det endte med korsfestelsen langfredag og oppstandelsen noen dager etter. Alt sammen i henhold til profetene i Bibelen. Slik Johannes oppsummerte det, Han kom til sitt eget (folk), men hans egne tok ikke imot ham....Joh. 1, 11.

Selv om han var iblant dem i 33 år – det profeterte nådeåret i Jes. 61, 2.

Det andre ekstra nådeåret gitt Israel

Etter at Jesus hadde oppstått og levd blant disiplene de førti dagene som er nevnt i Apg. 1 der han lærte dem vedrørende Kongerikets oppdrag, så tok apostlene over den forkynnelsen som Jesus hadde introdusert i sin tjeneste. Dette kom egentlig i gang fra og med Pinsedag år 32 slik vi leser av Apg. 2 og Den Hellige Ånds komme over flokken på Øvre Salen i Jerusalem.

Peter var gitt sammen med de elleve å gå til Israel innen landets grenser (samt til de få proselyttene i Apg. 10) og tilby nasjonen Kongeriket med Jesu gjenkomst dersom nasjonen ville først omvende seg. Sjekk Peters taler i Apg. 2 og 3. Og siden ble Paulus utsendt til jødene/synagogene i diasporaen utenfor Israel, i provinsene – men ulikt Peter ble det gitt ham å ta inn mange flere proselytter for å gjøre gjenstridige jøder sjalu til omvendelse (Rom. 11, 11). Gal. 2, 7-8 viser oss dette helt klart. Bare Paulus hadde å gjøre med både jøder og proselytter på fast basis, såfremt det viste seg at jødene var gjenstridige – for da tillot han proselytter å ta plassen fra slike. De ble podet inn på Israels tre, der en jødisk gren først var brutt av ved sin vantro mot apostelens forkynnelse.

Aldri var hedningeverden som sådan noen gang gitt fullt grønt lys til bare fritt å storme inn i Israels velsignelser i Messias-troen. Dette faktum kan du ta med til banken.

Denne type apostolisk virksomhet var forutsagt av Jesus i hans lignelse i Lukas 13 om det fruktløse fikentreet, et bilde han brukte om det vantro Israel som han visste skulle fornekte ham enda en gang.

I denne lignelsen pekte Jesus på et ekstra nådeår som skulle bli tillagt det nådeåret han selv proklamerte i synagogen i Nasaret 3 år tidligere, som følger:

(Luk. 13, 6-9) – «En mann (Jesus!) hadde et fikentre (Israel) plantet i sin vingård. Og han kom og lette etter frukt på det, men fant ingen. 7: Han sa da til vingårdsmannen: Se, i tre år (Jesu tjeneste var tre år) har jeg nå kommet og lett etter frukt på dette fikentreet, men ikke funnet noe. Hogg det ned. Hvorfor skal det stå her og utarme jorden? 8: Men han (vingårdsmannen) svarte og sa til ham: Herre, la det få stå også dette året (i engelsk står det, One more year)- til jeg får spadd opp rundt det og gjødslet det. 9: Kanskje bærer det da frukt neste år. Gjør det ikke det, så får du hogge det ned.»

Vingårdsmannens røst i dette her, står for Jesu apostler som skulle ved sin forkynnelse spa opp jorden og gjødsle fikentreet, Israel, med forkynnelsen om Jesus for å omvende nasjonen slik at den ikke skulle bli ødelagt, hugget ned! Dette ekstra året for å få liv i fikentreet, var de 30 årene med Apostelgjerningene og arbeidet som ble utført av dem – i praksis å regne som et ekstra nådeår, og som derfor utgjorde omtrent samme kalendertid som Jesu liv på jord, slik det første nådeåret var.

Men dessverre, det nyttet ikke. Israel ville ikke omvende seg (se Apg. 28, 27) – og som konsekvens kom altså landets katastrofale ødeleggelse i år 70 e. Kr. da den romerske stridsøksen hugget det vantro Israel ned, det fruktløse fikentreet. Og slik er deres status hos Gud til denne dag og fortsatt, inntil Gud finner for godt å sende ned Elias slik Jesus sa i Matt. 17, 11. Dette nye kallet til Israel vil komme idet Den store Trengsel starter, slik Åpenbaringen viser. Åp. 11 viser oss Elias og Moses i Israel som profeterer straff og plager.

Vi gjør klokt i å merke oss hva Jesus faktisk sa i sin lignelse, om Israels åndelige og nasjonale status: «Hogg det ned. Hvorfor skal det stå her og utarme jorden?»

Jesu ord kan ikke misforstås: Så lenge et gitt jødisk

foretak i form av en nasjonal samling i Israels gamle landområder (Palestina) ikke er en ren gruppe Jesus-troende jøder, vil slike oppholde seg der helt imot Guds vilje, altså ulovlig og egenmektig – dette til tross for at FN gav de jødiske sionistene mandatet i 1948 og staten Israel ble proklamert den 14. mai.

Hedningers røst (FN) og Guds røst er to helt forskjellige ting.

Landet er i Guds plan tiltenkt bare for Jesus-troende jøder – og dessuten, landet kan i ettertid av dets ødeleggelse i år 70 ikke bare uten videre inntas, selv om alle skulle ha trodd på Jesus. Nei, de må ny-inviteres av Kristus personlig med et konkret tilbud om å få Kongeriket gitt dem. Med andre ord, Jesus må først ha kommet tilbake. Det er dette vi óg kan se i Sak. 13-14.

Dette tilbudet om å få Kongeriket vil starte opp med de to profetene i Åp. 11, og de gjenåpner da Den nye Pakt som tilbud til Israel. Se også Matt. 24, 14 – *«Evangeliet om riket skal bli forkynt over hele landet...og så skal enden (på trengselen) komme.»* Dette er feil oversatt i mange bibler, som sier «Bli forkynt over hele jorden». Nei, det blir som under Peters tjeneste: Forkynnelsen og tilbudet om Kongeriket gis kun til jødene.

På den annen side så betyr allikevel ikke deres ulovlige opphold i landet i vår tid at man derfor skal søke å kaste de ut igjen. Absolutt ikke. Dette er nå for sent, for i og med deres ulovlige kapring av landet gjennom mye politisk triksing og under-bordet-fiffel, så vil dermed veien ligge åpen for den falske messias som vil prøve å stjele Jesu plass hos jødene: Antikrist. Denne falske messias er et makabert resultat av jødernes egen ulydighet og vantro imot Jesus i alle århundrer. Nå vil de få det de har bedt om: En annen messias enn Jesus, og det ender med total katastrofe.

Det er nå bare Gud og Kristus som ved sine inngrep kan redde nasjonen og få den på rett kjøl.

Gud vil bruke den kommende trengselstiden i Israel til å rense og bringe fram et nytt Israel, et Jesus-troende Israel som skal tjene under Kristi regjering i Tusenårsriket som kommer.

I Jes. 61, 2 – siste halvdel av verset – finner vi igjen Den store Trengsel, men som av profeten kalles for «En hevners dag fra vår Gud» – og dette er Guds redskap til å rense seg et Israel som blir lydige til Kristus, og som skal bli en velsignelse for hele verden. Se også Esek. 36 om Herren som skal hevne spotten mot Kristi navn fra eksil-jødene.

Det samme kan sies om apostlene som vi leste i Joh. 1, 11 om Jesus – «De kom til sitt eget folk, men deres egne tok ikke imot deres budskap om Jesus.» De tok ikke imot Jesus, selv etter at Gud hadde gitt dem et ekstra nådeår til å omvende seg.

Denne gang ville ikke Gud strekke det noe lenger, eventuelt tilby et tredje nådeår. Nei, nå gikk det mot Israels ødeleggelse. Fikentreet skulle hugges ned, for frukten uteble – og de skulle jages ut av landet, for «treet» skulle ikke bli stående der og oppta jordsmonnet og utsuge det. Jesu egne ord, og slik gikk det altså. Men jødernes fall ble etterfulgt av en helt ny tidshusholdning gitt verden gjennom Paulus: Husholdningen med Guds nådefrelse, en gave gitt i tro på Kristus uten krav til gjerninger (Ef. 2, 8).

Lignelsen i Luk. 13 om fikentreet bør leses sammen med lignelsen i Matt. 22, 1-14 om «Kongens utsendinger» – særlig versene 6 og 7. Der talte Jesus om sine apostler (utsendinger) som gikk ut for å innby til bryllupsfest, og hvordan disse ble forfulgt og mange ble drept, og sier da om dette:

«Men andre la hånd på hans tjenere, de mishandlet dem og slo

dem i hjel. 7: Da ble kongen (Jesus) harm, han sendte ut sine krigshærer (romerne) og drepte disse morderne og satte ild på byen deres (Jerusalem).»

Fra vers 8 og videre, taler lignelsen om den gjenopptatte virksomheten for Kongeriket, som skal finne sted i Den store Trengsel som jeg har nevnt.

Vi må merke oss at den romerske hær ikke egenmektig valgte å ødelegge Israel. Nei, ødeleggelsen kom fordi jødene selv hadde provosert overmakten, og det på en meget farlig og opportunistisk måte. Selv-erklærte falske messiaser framstod og forledet folket til opprør i år 66 e. Kr. og etter fire år ble nasjonen knust, ja på samme kalenderdag (10. september) som da jødene ble tatt til Babylon i år 586 f. Kr. Og Judea, Samaria og Jerusalem ble herjet og massakrert, byen og tempelet ble svidd av i henhold til Jesu profeti – endog tusenvis av jøder tatt i opprøret, ble korsfestet langs veien fra Jerusalem ned til Cæsarea til skrekk og advarsel. Men det store flertall av krigsfanger (over 17 års alder) ble sendt på skip til Aleksandria og forsøkt solgt som slaver der. Moses forutsa dette i 5. Mos. 28, 68, og Josefus' bok om Den jødiske Krig vitner om detaljer rundt dette. Ødeleggelsen blir karakterisert som selvforskyldt, og romerne var absolutt ikke «Anti-Semitter» – ikke på noen måte.

Tidshusholdningen med Guds frie nådefrelse i Kristus

Etter at vi ser frafallet til Israel (Apg. 28, 27...de ville ikke omvende seg) omkring år 61-62 da Paulus konfronterte dem i Rom, så kan vi i ettertid bare finne tre skriftdeler i Bibelen som taler til og om denne nye nådefrelsen. Disse er Efeserbrevet, Kolosserbrevet og Filemon. De er alle skrevet av Paulus etter at Gud avbrøt kontakten med Israel på grunn av deres endelige definitive vantro mot Kristus som nasjon. Av disse er det de to førstnevnte skriftene som har troslære

til menighetens tidshusholdning med fri nåde og der himmelen oppe hos Kristus er selve endemålet for den troende. Dette finnes bare i de to brevene.

Alle andre brev i NT som har troslære, handler om forhold som gjaldt under den tiden da Den nye Pakt ble tilbudt jøder og proselytter, altså tiden med Apostelgjerningene.

Det er Efeserbrevet/Kolosserbrevet som fortsetter den bibelske tidslinjen (alle bibel-teologer og de fleste kristne trossamfunn er enige om dette) der Apostelgjerningene slutter, nemlig omkring år 62 e. Kristus og Paulus er fortsatt i varetekt med lenker i sitt leide husrom i Rom.

Paulus' nye evangelieåpenbaring blir fremsatt som noe Gud hadde holdt hemmelig hos seg selv, siden før han skapte verden, og som først ble gitt Paulus, av alle mennesker. Ef. 3, 1-9 er selve programerklæringen omkring dette nye frie evangelium, fulgt opp av Kolosserbrevet. Han navngir det nye evangeliet som blant annet «Evangeliet om Kristi uransakelige rikdom» – det vil si, dette kunne ikke finnes i tidligere bibelskrifter/åpenbaringer. Det var uransakelig, usporlig og uetterrettelig, ikke ett eneste ord om dette hos noen av bibelens profeter. Det skiller seg helt ut fra hva apostlene forkynte da de holdt på å tilby Israel Den nye Pakt og Jesu gjenkomst for Kongeriket.

I disse to epistlene finner vi ingen ting om noe Kongerike (tusenårsriket) på jord for den troende med Jesus som Kongen. Jesus blir nå heretter omtalt med tittel av Paulus som Hode for hans legeme som er menigheten, og menigheten omtales bare i en-tall heretter. Ingen pakt verken ny eller gammel omtales som noe som gjelder mellom Kristus og den troende, men bare en fri gave i form av nådefrelse uten gjerninger, ingen vanddåp forlanges ei heller dåp i Hellig Ånden, ingen mirakelgaver med tegn, under og helbredelser, ingen nattverd minnestund, og Mose lov finner vi som

avskaffet, heller ingen «Jøde først, så greker» for nå har Israel falt bort fra Gud og mistet den retten; ingen helligdager, sabbater eller matregler, og endelig – intet budskap eller forkynnelse om at Jesu gjenkomst skulle regnes som immanent (overhengende, plutselig) slik vi finner i Apostelgjerningene da Den nye Pakt til Israel ble tilbudt dem.

Den troendes frelseshåp er forandret fra og med Efeserbrevet, for nå er det himmelen der oppe hos Kristus (gresk: *epiuranos* – himmelen over himlene) som gjelder, og Kongeriket for Israel er satt på vent inntil jødernes frafallsynd er blitt fullmoden og han sender dem Elias slik nevnt.

Dette er hendelsesforløpet – de store linjene – som vi ser i Det nye Testamente.

Det er ikke for alltid ute med jødene, nei langt ifra!

De har vært ute og spredt for all verden og plaget i snart to tusen år på grunn av fallet da de sa nei til Jesus nasjonalt. Men Gud skal igjen kalle dem opp og utvelge sin nasjon, og dette blir gjennom Den store Trengsel som snart kommer i Israels land. (Dette rammer ikke vanlige nasjoner i verden, men bare indirekte, mest i form av den skrekk og undring som man gripes av når de ser hva Gud gjør for å tukte Israel på plass).

Etter dette fallet i år 62 da Paulus fikk det endelige «nei» fra jødene, den fatale og ultimate fornektelsen fra de elleve synagogene i Rom, fulgt av ødeleggelsen i år 70, fant Gud i sin nåde for godt å utlyse denne nye frelses-perioden for verdens folkeslag (inkludert den individuelle jøde selvsagt – se Ef. 2, 15) ved bare å gi oss alle den frie nåden, en ren gave uten noen pakt-forpliktelse eller lover og bud. Bare renhetsformaningene til Paulus i Efeserne og Kolosserne...moralske og samvittighetsbaserte levereregler som

bare følger naturlig av dette at vi tror og elsker Jesus Kristus, slik fortalt oss av vår apostel Paulus.

Det var altså bare Israel som hadde pakter med Gud, og som inneholdt både lønn og straff – og ikke bare lønn, NB. Se Rom. 9, 4-5...dem tilhørte...osv.

Men nå i nådetiden stiger ikke Gud ned for å sjekke opp synden og utdele straffedommer om det går over breddene. Nei, dette er forbeholdt den neste husholdningen som kommer: Tusenårsriket med Jesus på jord som Konge i Jerusalem. Da må nasjoner og deres ledere passe munnen og lære seg å tie og være tilbakeholdne i spørsmål om tro og rettferdighet på jord, ellers vil Kristus begynne å slå med sin jernstav og sin strenge rettferdige styringskraft!

Nå er vi fremdeles inne i den nådetiden som kom med Paulus i år 62, men snart skal dette opphøre, og menigheten tas inn i det himmelske slik det er lovt i Kol. 3, 1-4 – *vi skal åpenbares med Kristus i herlighet i det himmelske.*